(1)

॥ अथामरकोश प्रथमकांड प्रारंभः श्रीगजाननप्रसंन ॥

" Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(2)

[redacted]

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ यस्य ज्ञानदयासिंधोरगाधस्यानघा गुणाः ॥ सेव्यतामक्षयो धीराः स
श्रिये चामृताय च ॥ १ ॥ समाहृत्यान्यतंत्राणि संक्षिप्तैः प्रतिसंस्कृतैः ॥ संपूर्णमुच्यते वर्गैर्नामलिंगानु
शासनं ॥ २ ॥ प्रायशो रूपभेदेन साहचर्याच्च कुत्रचित् ॥ स्त्रीपुंनपुंसकं ज्ञेयं तद्विशेषविधेः क्वचित् ॥ ३ ॥ भेदा
ख्यानाय न द्वंद्वो नैकशेषो न संकरः ॥ कृतोऽत्र भिन्नलिंगानामनुक्तानां क्रमादृते ॥ ४ ॥ त्रिलिंग्यां त्रिषि

Joint project of Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

स्वर्गस्य ९

तिपदं मिथुने तु द्वयोरिति ॥ निषिद्धलिंगं शेषार्थं त्वंताथादि न पूर्वभाक् ॥५॥ स्वरव्ययं स्वर्गनाकत्रि-

देवनाम २६

वित्रिदशालयाः ॥ सुरलोको द्योदिवौ द्वे स्त्रियां क्लीबे त्रिविष्टपं ॥६॥ अमरा निर्जरा देवास्त्रिदशा विबुधाः

सुराः ॥ सुपर्वाणः सुमनसस्त्रिदिवेशा दिवौकसः ॥७॥ आदितेया दिविषदो लेखा अदितिनंदनाः

॥ आदित्या ऋभवोऽस्वप्ना अमर्त्या अमृतांधसः ॥८॥ बर्हिर्मुखाः क्रतुभुजो गीर्वाणा दानवार

" Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(3A)

गणदेवानां

यः॥ वृंदारका दैवतानि पुंसि वा देवताः स्त्रियां॥ ९॥ आदित्यविश्ववसवस्तुषिताभास्वरानिलाः

देवांशकानां १०

॥ महाराजिकसाध्याश्च रुद्राश्च गणदेवताः॥ १०॥ विद्याधरोप्सरोयक्षरक्षोगंधर्वकिन्नराः॥ पि

दैत्यस्य १०

पिशाचो गुह्यकः सिद्धो भूतोमी देवयोनयः॥ असुरा दैत्यदैतेयदनुजेंद्रारिदानवाः॥ शुक्रशिष्या

युद्धानां ८

दितिसुताः पूर्वदेवाः सुरद्विषः॥ १२॥ सर्वज्ञः सुगतो बुद्धो धर्मराजस्तथागतः॥ समंतभद्रो भ

...Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Y... Chavan Pratishthan, Mumbai

॥अ०॥ ॥का०१॥

॥२॥ गवान्मारजिल्लोकजि[illegible]ज्जिनः॥१३॥षडभिज्ञोदशबलोऽद्वयवादीविनायकः॥मुनींद्रःश्रीघनश्शा

१४ शाक्यमुनेः

(5) स्तामुनिःशाक्यमुनिस्तुयः॥१४॥सशाक्यसिंहःसर्वार्थसिद्धःशौद्धोदनिश्चसः॥गोतमश्चार्कबं

ब्रह्मादेवस्य नामानि ७

धुश्चमायादेवीसुतश्चसः॥१५॥ब्रह्मात्मभूःसुरज्येष्ठःपरमेष्ठीपितामहः॥हिरण्यगर्भोलोके

शःस्वयंभूश्चतुराननः॥१६॥धाताब्जयोनिर्द्रुहिणोविरिंचिःकमलासनः॥स्रष्टाप्रजापति ॥राम॥

॥२॥

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(5A)

वेधा विधाता विश्वसृड्विधिः ॥१७॥ विष्णुर्नारायणः कृष्णो वैकुंठो विष्टरश्रवाः ॥ दामोदरो हृषीकेशः
केशवो माधवः स्वभूः ॥१८॥ दैत्यारिः पुंडरीकाक्षो गोविंदो गरुडध्वजः ॥ पीतांबरोऽच्युतः शार्ङ्गी विष्व
क्सेनो जनार्दनः ॥१९॥ उपेंद्र इंद्रावरजश्चक्रपाणिश्चतुर्भुजः ॥२०॥ पद्मनाभो मधुरिपुर्वासुदेवस्त्रि
विक्रमः ॥ देवकीनंदनः शौरिः श्रीपतिः पुरुषोत्तमः ॥ २१ ॥ वनमाली बलिध्वंसी कंसारातिर

॥अ०॥ ॥का०१॥

॥३॥ धोक्षजेः ॥२२॥ विश्वंभरेः कैटभजिद्विधुः श्रीवत्सलांछनेः ॥ गदाग्रजोमुंजिकेशोदाशार्होंदृशारू

क्षेपक क्षेपक वसु

(5) पभृत् ॥ पुराणपुरुषोयज्ञपुरुषोनरकांतकः ॥२३॥ [illegible]शायी विश्वरूपोमुकुंदोमधुसूदनः ॥ वसु जरक

देवस्यनाम २ बलरामस्यनाम १७

देवोस्यजनकः सएवानकदुंदुभिः ॥२४॥ बलभद्रः प्रलंबघ्नोबलदेवोच्युताग्रजः ॥ रेवतीर

मणोरामः कामपालोहलायुधः ॥२५॥ नीलांबरोरौहिणेयस्तालांकोमुसलीहली ॥ संकर्ष ॥राम॥ ॥३॥

(5A)

१७ मदनस्य नाम १९

णः सीरपाणिः कालिंदीभेदनो बलः ॥२६॥ मदनो मन्मथो मारः प्रद्युम्नो मीनकेतनः ॥ कंदर्पो दर्पको

नंगः कामः पंचशरः स्मरः ॥२७॥ शंबरारिर्मनसिजः कुसुमेषुरनन्यजः ॥ पुष्पधन्वा रतिपतिर्मकर

१९ क्षेपक

ध्वज आत्मभूः ॥२८॥ अरविंदमशोकं च चूतं च नवमल्लिका ॥ नीलोत्पलं च पंचैते पंचबाणस्य साय

द्वे अनिरुद्धस्य २ लक्ष्मिनाम

स्. काः ॥२९॥ ब्रह्मसूर्झषकेतुः स्यादनिरुद्ध उषापतिः ॥ लक्ष्मीः पद्मालया पद्मा कमला श्रीर्हरिप्रि

मा

" Joint project of Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

॥अ०॥ ॥का०१॥

॥४॥

(6)

क्षेपक शंखस्य

या ॥३०॥ इंदिरा लोकमाता मा क्षीराब्धितनया रमा ॥ भार्गवी लोकजननी क्षीरसागरकन्यका ॥३१॥ शंखो ल

गदानाम विष्णुखड्गस्य कंठमणेःनाम

क्ष्मीपतेः पांचजन्यश्चक्रं सुदर्शनं ॥ कौमोदकी गदा खड्गो नंदकः कौस्तुभो मणिः ॥ चापः शार्ङ्गं मुरारेस्तु श्री

व्य क्षेपक

वत्सो लांछनं मतं ॥ अश्वाश्च शैब्यसुग्रीवमेघपुष्पबलाहकाः ॥३२॥ सारथिर्दारुको मंत्री तूद्धवावरजो ग

क्षेपकाण गरुडस्यनाम

दः ॥ गरुत्मान् गरुडस्तार्क्ष्यो वैनतेयः खगेश्वरः ॥३४॥ नागांतको विष्णुरथः सुपर्णः पन्नगाशनः ॥ ॥राम॥

॥४॥

(6A)

शंभुरीशः पशुपतिः शिवः शूलीमहेश्वरः॥३५॥ ईश्वरः शर्वईशानः शंकरश्चंद्रशेखरः॥ भूतेशः खंड
परशुर्गिरीशोगिरिशोमृडः॥३६॥ मृत्युंजयः कृत्तिवासाः पिनाकीप्रमथाधिपः॥ उग्रः कपर्दीश्रीकंठः
शितिकंठः कपालभृत्॥३७॥ वामदेवोमहादेवोविरूपाक्षस्त्रिलोचनः॥ कृशानुरेताः सर्वज्ञोधूर्जटिर्नी
ललोहितः॥३८॥ हरस्मरहरोभर्गस्त्र्यंबकस्त्रिपुरांतकः॥ गंगाधरोंधकरिपुः क्रतुध्वंसीवृषध्वजः॥३९॥

" Joint project of Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

॥अ०॥ ४९ शिवजटबंध ॥का०१॥

॥५॥ व्योमकेशोभवोभीमःस्थाणूरुद्रउमापतिः॥अष्टमूर्तिरहिर्बुध्न्योमहाकालोमहानटः॥५०॥कपर्दोस्यज

स्य१ शिवधनुष्यस्य शिवपार्श्वस्थितानाम१ मातृगणानांयेकैकं१

(07) टाजूटःपिनाकोगजवंधनुः॥प्रमथास्युःपारिषदाब्राह्मीत्याद्यास्तुमातरः॥५१॥ब्राह्मीमाहेश्वरीचैव

क्षेपक शिवस्यैश्वर्यस्य

कौमारीवैष्णवीतथा॥वाराहीचतथेंद्राणीचामुंडाःसप्तमातरः॥५२॥विभूतिर्भूतिरैश्वर्यमणिमा

दि प्रा

धिकमष्टधा॥अणिमामहिमाचैवगरिमालघिमातथा॥५३॥ईशित्वंचवशित्वंचप्राप्तिःकामा ॥राम॥

॥५॥

७

(07A)

क्षेपक पार्वतिनाम २७

स्यमेवचैव ॥ उमाकात्यायनीगौरीकालीहैमवतीश्वरी ॥ ५४ ॥ शिवाभवानीरुद्राणीशर्वाणीसर्वमंगला

क्षेपक

॥ अपर्णापार्वतीदुर्गामृडानीचंडिकांबिका ॥ ५५ ॥ आर्यादाक्षायणीचैवगिरिजामेनकात्मजा ॥

विनायस्यनाम ८

कार्तिक

विनायकोविघ्नराजोद्वैमातुरगणाधिपाः ॥ ५६ ॥ अप्येकदंतहेरंबलंबोदरगजाननाः ॥ कार्तिकेयो

स्वामिनाम १७

महासेनःशरजन्माषडाननः ॥ ५७ ॥ पार्वतीनंदनःस्कंदःसेनानीरग्निभूर्गुहः ॥ बाहुलेयस्तारक

Joint project of Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

१८

जिद्विशाखः शिखिवाहनः ॥४८॥ षाण्मातुरः शक्तिधरः कुमारः क्रौंचदारुणः ॥ शृंगी भृंगी रिटिस्तुंडी नंदिको

क्षेपक क्षेपक इंद्रस्यनाम ३५

नंदिकेश्वरः ॥४९॥ कर्णमोटी तु चामुंडा चर्ममुंडा तु चर्चिका ॥ इंद्रो मरुत्वान् मघवा बिडौजाः पाकशासनः ॥५०॥

वृद्धश्रवाः सुनासीरः पुरुहूतः पुरंदरः ॥ जिष्णुर्लेखर्षभः शक्रः शतमन्युर्दिवस्पतिः ॥५१॥ सुत्रामा गोत्रभि

द्वज्री वासवो वृत्रहा वृषा ॥ वास्तोष्पतिः सुरपतिर्बलारातिः शचीपतिः ॥५२॥ जंभभेदी हरिहयः स्वा

(8 A)

राण्नेमुनिसूदनः॥संक्रंदनोदुश्च्यवनस्तुराषाण्मेघवाहनः॥५३॥प्राचीनबर्हिरहिहापृतनाषाट्पुलोमद्वि

३५ इंद्रपत्नीनाम ३ — २२ इंद्रनगरी — इंद्रअश्वस्य १

ट्॥आखंडलःसहस्राक्षोऋभुक्षास्तस्यतुप्रिया॥५४॥पुलोमजाशचींद्राणीनगरीत्वमरावती॥हयउच्चैः

इंद्रसारथिनाम १ — इंद्रवनस्य — इंद्रगृहस्य — इंद्रपुत्रस्य — इंद्रगजस्य ४

श्रवाःसूतोमातलिर्नंदनंवनं॥५५॥स्यात्प्रासादोवैजयंतोजयंतःपाकशासनिः॥ऐरावतोभ्रमा

इंद्रवज्रस्य

तंगैरावणाभ्रमुवल्लभाः॥५६॥ह्रादिनीवज्रमस्त्रीस्यात्कुलिशंभिदुरंपविः॥शतकोटिःस्वरुःशं

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. Joint project

॥अ०॥ ॥७॥ (9)

इंद्रस्यविमानस्य २ नारदआदि १ देवसभायाः २

बो दंभोलिरशनिर्द्वयोः ॥ ५७ ॥ व्योमयानं विमानोऽस्त्री नारदाद्याः सुरर्षयः ॥ स्यात्सुधर्मा देवसभा

अमृतस्य स्वर्गनद्यानाम मेरुनाम ५

पीयूषममृतं सुधा ॥ ५८ ॥ मंदाकिनी वियद्गंगा स्वर्णदी सुरदीर्घिका ॥ मेरुः सुमेरुर्हेमाद्री रत्नसानुः

देववृक्षानाम ५

सुरालयः ॥ ५९ ॥ पंचैते देवतरवो मंदारः पारिजातकः ॥ संतानः कल्पवृक्षश्च पुंसि वा हरिचंद

ब्रह्मपुत्रस्य २ अश्विनिकुमारस्य ६

नं ॥ ६० ॥ सनत्कुमारो वैधात्रः स्वर्वैद्यावश्विनीसुतौ ॥ नासत्यावश्विनौ दस्रावाश्विनेयौ च ता

॥को०१॥ ॥राम॥ ॥७॥

(9A)

अप्सरस्य २ ... क्षेपक

बुधौ ॥ ६१ ॥ स्त्रियां बहुष्वप्सरसः स्वर्वेश्या उर्वशीमुखाः ॥ आर्या दाक्षायणी चैव गिरिजा मेनका

त्मजा ॥ ६२ ॥ चामुंडा चर्ममुंडा तु चर्चा स्याद्भैरवी तथा ॥ घृताची मेनका रंभा उर्वशी च तिलोत्तमा ॥ सु ड

क्षेपक ... गंधर्वाणां २ ... अग्निनाम

केशी मंजुघोषाद्याः कथ्यंतेप्सरसो बुधैः ॥ ६३ ॥ हाहा हूहूश्चैवमाद्या गंधर्वास्त्रिदिवौकसां ॥ अग्निर्वै (गुडाद)

श्वानरो वह्निर्वीतिहोत्रो धनंजयः ॥ ६४ ॥ कृपीटयोनिर्ज्वलनो जातवेदास्तनूनपात् ॥ बर्हिःशुष्मा

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

॥अ०॥
॥६॥
(१०)

कृष्णवर्त्मा शोचिष्केश उषर्बुधः ॥ आश्रयाशो बृहद्भानुः कृशानुः पावकोनलः ॥ ६५ ॥ रोहि

ताश्वो वायुसखः शिखावानाशुशुक्षणिः ॥ हिरण्यरेता हुतभुग्दहनो हव्यवाहनः ॥ ६६ ॥

समुद्रस्थ अग्निः २

सप्तार्चिर्दमुनाः शुक्रश्चित्रभानुर्विभावसुः ॥ शुचिरप्पित्तमौर्वस्तु वाडवो वडवानलः

अग्निज्वाला ५ क्षेपक

॥ ६७ ॥ वह्नेर्द्वयोर्ज्वालकीलावर्चिर्हेतिः शिखास्त्रियां ॥ उल्कास्यान्निर्गतज्वाला भूतिर्भ

॥राम॥
॥६॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan

(10A)

क्षेपक अग्निकरणस्य ३ अग्नि

स्मनीसंपदी॥६८॥क्षारोरक्षाचदावस्तुदवदावोवनहुताशनः॥त्रिषुस्फुलिंगोग्निकणःसंता

दहस्य २ यमस्यनाम १४

पःसंज्वरःसमौ॥६९॥धर्मराजःपितृपतिःसमवर्तीपरेतराट्॥कृतांतोयमुनाभ्राताशमनोय

राक्षसस्यनाम १५ स्रप

मराड्यमः॥७०॥कालोदंडधरःश्राद्धदेवोवैवस्वतोंतकः॥राक्षसःकोणपःक्रव्यात्क्रव्यादोस्रप

आशरः॥७१॥रात्रिंचरोरात्रिचरःकर्बुरोनिकषात्मजः॥यातुधानःपुण्यजनोनैर्ऋतोयातुरक्षसी॥

||अ०||

||९||

(11)

वरुणस्य नाम ५ वायोः नाम २५

||यादसांपते प्रचेता वरुणः पाशी यादसांपतिरप्पतिः ||७२|| श्वसनः स्पर्शनो वायुर्मातरिश्वा सदागतिः

मरुत्

||पृषदश्वो गंधवहो गंधवाहानिलाशुगाः ||७३|| समीरमारुतमरुज्जगत्प्राणसमीरणाः ||न

क्षेपक

भस्वद्वातपवनपवमानप्रभंजनाः ||७४|| प्रकंपनो महावातो झंझावातः सवृष्टिकः ||हृ

क्षेपक

दि प्राणो गुदेऽपानः समानो नाभिसंस्थितः ||७५|| उदानः कंठदेशस्थो व्यानः सर्वशरीरगः ||

[illegible]ति ||नागः कूर्मश्च कृकलो देवदत्तो धनंजयः ||उद्गारे नाग आख्यातः कूर्म उन्मीलने स्मृतः || कृकलः क्षुधायां ज्ञेयो देवदत्तो विजृंभणे ||न जहाति मृतं चापि सर्वव्यापि धनंजयः || क्षेपक

||का०१||

दत्तात्रय०

||९||

" Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

३।अ०

(11A)

क्षेपक

झंझावातः सुवृष्टिस्या द्वात्यावातः सुमंडली ॥७६॥ प्राणोपानः समानश्चोदानव्यानौच वायवः

वेगस्य नाम ५ शीघ्रनाम ११

॥शरीरस्थाइमेरंहस्तरसीतुरयः स्यदः ॥७७॥ जवोथ शीघ्रंत्वरितंलघु क्षिप्रमरंद्रुतं ॥ सत्वरंच

सततनाम १२

पलंतूर्णम विलंबितमाशुच ॥७८॥ सततानारताश्रांतसंतताविरतानिशं ॥ नैनित्यानवर

अतिशयस्य

ताजस्रमप्यथातिशयोभरः ॥७९॥ अतिवेलभृशात्यर्थातिमात्रोद्गाढनिर्भरं ॥ ती

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com